

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Niemi-Pynttäri, Risto

Title: Patricia Lockwood: Kukaan ei puhu tästä

Year: 2022

Version: Published version

Copyright: © Niemi-Pynttäri, 2022

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Niemi-Pynttäri, R. (2022). Patricia Lockwood: Kukaan ei puhu tästä. Maailmankirjat :
käännöskirjallisuuden verkkolehti, 31.3.2022. <https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/patricia-lockwood-kukaan-ei-puhu-tasta/>

Patricia Lockwood: Kukaan ei puhu tästä

[AM/31 ADMIN](#)

K E L T A I N E N K I R J A S T O

K E L T A I N E N K I R J A S T O

Huomionne on pyhää - **RISTO NIEMI-PYNTTÄRI** (31.3.2022)

Kukaan ei puhu tästä käsittelee sitä, mikä jää some-puheenaiheiden varjoon. Lukija seuraa virtuoosimaista somettajaa, nuorta naista, jonka päivien kulku hahmottuu terävästi sanailtuna. Hänen yksityisiä asioitaan paljastuu vähitellen twitterin-lyhyiden kappaleiden myötä, mutta romaanin toisessa osassa tapahtuu asia, jonka takia some jää taustalle.

Kiinnostavaa on, että Lockwood kuvaa some-maailman hyviä puolia: älykkyyttä, poliittista kriittisyyttä, leikkisyyttä. Tuo ”portaaliksi” kutsuttu osoittautuu joksikin aivan muuksi, kuin paljon hoetuksi somen pinnallisuudeksi. Kertoja on selvästikin varovainen some-roskan suhteen, sitä on esillä vain mausteeksi. Lockwood on itse ollut some-suosikki, nykyään @TriciaLockwood esiintyy harvakseltaan. Häntä on aiemmin kutsuttu jopa twitter-kielen runoilijamestariksi.

Romaani on kieleltään virtuoosimaisen taitavaa, jossa somen runollisuuteen liittyy tiiviys sekä pysäyttävä syvällisyys. Verbaalisesti taitavaa sosiaalista mediaa on antoisampaa lukea, kuin tavallisia pintapuolisuuden kuvauksia. Kyse on sanavalmiiden ja älykkäiden somesta. Kerronta ei kuitenkaan ole minämuotoista. Lockwood tekee henkilökuvaa, jossa seurataan nuoren, somessa viihtyvän naisen mielenliikkeitä. Hänen elämänsä on niin näkyvillä kuin mahdollista – hän twiittaa täysillä some-älykkyytensä hehkussa. Kertoja tuo esiin touhun luonteenomaisia piirteitä: esimerkiksi se kuinka olla spontaani ja samalla tarkka, ettei lipsauta harkitsemattomuuksia:

”Hän tiesi, mitä portaalissa tapahtui, siellä hän valitsi aina oikean puolen...” (25)

Näin romaaniin on rakennettu kysymys: mitä jää varjoon henkilöstä, joka elää täysin näkyvästi. Päähenkilön sosiaalinen älykkyys on valppautta: hän tunnistaa seuran ja sovittaa sanansa. Ja se on hauskaa kun sen osaa: hän tunnistaa ilmapiirin, puheenaiheet ja ilmaisut. Mutta päähenkilön tapa valita juttujensa aiheet jättävät aina jotain pois – on elämää, josta ei synny postausta. Yksityiselämän osuus kasvaa vähitellen, ja toisessa osassa elämän keskiöön nousee siskon saama vauva.

Päähenkilö on kaikkea muuta kuin pintapuolinen – siksi hän on suosittu ja paljon seurattu. Hän taitaa intiimin julkisuuden ja osaa kertoa sopivalla tavalla myös taustastaan:

”Miksi hän on päättänyt elää niin kokonaisvaltaisesti portaalissa? Jotenkin se liittyi pihalle kahlittuun lapseen, hän ajatteli. Hänen isoäitinsä äiti ...oli kahlinnut esikoisensa etupihalle tankoon nähdäkseen koko ajan ikkunasta, mitä poika teki.” (24)

Vertaus on osuva: liekanaru portalissa. Ehkä kyseessä on tunnettu Fear-Of-Missing-Out. Aina on jokin ulkopuolelle jäämisen pelko, mikä tekee haluttomaksi lähtemään sisälle. Kukaan ei halua lähteä kaveriporukasta kotiin: aina silloin tapahtuu jotain jännää. Ehkä somen keskusteluketjut sitovat osallistujansa samalla tavalla:

”Kun hän sulki portaalin, keskusteluketju nyki häntä takaisin” (s.110).

Kertoja huomioi tarkasti tuon nerokaan somettajan toimia. Hän puno tekstiin päähenkilönsä taitavia tokaisuja, viestivirtaan työnnettyjä repliikkejä.

Lukija voi huomata, millaisin keinoin päähenkilö pysyy kiinnostavana: hän ei hae somesta hyväksyntää, vaan hyväksyttävyyden rajoja, koska se on kiinnostavampaa. Kuka voisi olla seuraamatta hahmoa, joka on hieman liian intiimi ja samalla sopivassa määrin törkeä. Somettaja-sankarimme tunnistaa sopivaisuuden säännöt niin hyvin, ettei herätä myötähäpeää. Hän härnää itselleen seuraajia.

”Miksi kaikki kirjoitukset ovat nykyään tällaisia? Koska jonkinlainen yhteys täytyy saada luotua, ja räpsähdys, synapsi, pienoinen rako oli ainoa keino onnistua siinä. Tai sitten syy oli karmivampi, nimittäin se, että näin portaali kirjoitti” (s.73)

Ehkä portaali on asettanut parametrit, kuinka kirjoitamme. Yritämme ujuttaa tekstiin pieniä sähköiskuja, lukijan havahtumisia. ”How Do We Write Now? (2018) Lockwood aloittaa esseensä some-kirjoittamisesta korjaamalla otsikkoa, sen pitää olla: ”how the fuck do we write now?”.

Samalla tavalla sana ”pyhä” toimii sähköiskun tavoin:

”Huomionne on pyhää, hän sanoi samaan aikaan kun puhelin piippaili yhtenäen hänen takataskussaan” (s.59).

Huomiotaloudesta on puhuttu paljon somen yhteydessä. Huomion kohteena pysyttely vaatii jatkuvaa yllätysten tuottamista, koska kuluttajan huomio on ainoa, mikä merkitsee. ”Huomionne on pyhää” on ilmaisu, joka viittaa kohtaamisen etiikkaan. Ja kun tuon yllä olevan lauseen ironia haihtuu, se paljastaa syvällisyytensä. Toisen ihmisten antama huomio olisi todellakin pyhää. Mutta hän tuntee olevansa vain paska twiittaaja, joka ei pysty keskittymään, kun tuo puhelin piippaa koko ajan.

Huomion antaminen toiselle on pyhää, koska huomio on ihmisen sielu. Näin Lockwood kirjoittaa aiheesta esseessään:

”That your attention is in one sense the most precious part of you, it is your soul spending yourself, to teach you that there is always more.”

Huomion antamisen ja saamisen teema kehittyy hämmästyttävälle tasolle romaanin toisessa osassa. Kyseessä on vauvan katse. Sitä päähenkilö kerjää: sitä tunnetta, kun vauva kiinnittää huomion häneen. Kuvaukset vauvan katseesta, hetkistä, rinnastuvat tuohon Lockwoodin esseeseen: huomion antaminen on sielu, aikaa, jota annetaan toiselle.

Vauvan katse, ja kaikki ne tunteet sekä liikutukset mitkä heräävät kun saat vauvan huomion. Hän ei välitä enää some-huomion hakemisesta, hänestä on tullut aidomman huomion kerjäläinen. Silloin päähenkilön elämään hyökyy asioita, joista ei voi twiittailla.

Kukaan ei puhu tästä -romaanin suomennos on mainio. Einari Aaltonen on onnistunut. Esimerkiksi kohdassa, jossa vauvan lähimaiset kuin kotisängyssään seuraavat online -streemia vauvasta:

”Vauva pyöri sumeana mustavalkoisena ohjelmana omalla kanavallaan sen näköisenä kuin aikoo pihistää tupakka-askin kulmakaupasta. He virittäytyivät kanavalle öisin, jokainen omassa sängyssään, ja hän ajatteli, että tätä enkelit tekivät, katsoivat pienokaisen ohjelmaa lähettämää kanavaa. Jos vauvalta valahti vain sukka jalasta, he ottivat yhteyttä, sitten Jumala astui kuvaan ulkopuolelta ja laittoi sukan takaisin jalkaan.” (160)

Kertojan kujeellinen tyyli, vertaukset joissa viitataan milloin rosvoon ja milloin jumalaan, välittää onnea ja puhdasta vitsailua:

”There was a channel that played the baby in fuzzy and white, looking like she was about to steal a pack of cigarettes from a convenience store. They turned into it at night, all of them in their separate beds, and this is what she used to think the angels did, watch the channel that played her. If so much

as a sock slipped off the baby, they could call, and God would move into frame from nowhere and put the sock back on.”

Patricia Lockwood: *Kukaan ei puhu tästä*, suom. Einari Aaltonen, Tammi 2022, 226.

Risto Niemi-Pynttari on kirjoittamisen dosentti Jyväskylän yliopistosta